

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	11
CZEŚĆ I: ROZWAŻANIA TEORETYCZNE NAD PROBLEMATYKĄ CHULIGAŃSTWA STADIONOWEGO	17
1. Chuligaństwo stadionowe, próba analizy zjawiska	19
1.1. Współczesny typ kibica	22
1.2. Historia chuligaństwa stadionowego	25
1.2.1. Wewnętrzne rozgrywki pseudokibiców, czyli tzw. liga chuliganów	31
1.3. Badania dotyczące pseudokibiców w Polsce	38
1.3.1. Katalog wartości przestrzeganych przez pseudokibiców	42
1.4. Geografia obszarów szczególnie zagrożonych chuligaństwem stadionowym	46
1.5. Kalendarium niektórych awantur wywołanych przez pseudokibiców	51
2. Pseudokibice jako przykład młodzieżowej subkultury	66
2.1. Subkultury jako forma kontestacji zastanej rzeczywistości	66
2.2. Subkultura kibiców w literaturze przedmiotu	70
3. Wybrane teorie wyjaśniające zjawisko chuligaństwa stadionowego	81
3.1. Teoria „zarazy” oparta na psychologicznej koncepcji zachowania się tłumu G. Le Bona	81

3.2. Teoria konwergencyjna	85
3.3. Teoria normatywna	86
3.4. Teoria wartości towarzyszących	87
3.5. Koncepcja oczyszczenia (katharsis)	90
3.6. Model wyjaśniający M. Smitha	92
4. Widownia na zawodach sportowych rozgrywanych współcześnie	96
4.1. Model tłumy występującego na trybunach stadionów . .	96
4.1.1. Przyczyny uczestnictwa w widowiskach sportowych	98
4.1.2. Proces konsolidacji widowni sportowej	103
4.1.3. Role uczestników widowisk sportowych	107
4.2. Społeczna istota kibicowania	112
4.3. Agresja jako wyznacznik zachowania pseudokibiców	118
4.3.1. Istota agresji	118
5. Media a problem chuligaństwa stadionowego	126
5.1. Problematyka sportowa w mediach	126
5.2. Chuligaństwo stadionowe i jego miejsce w mediach	129
5.2.1. Stereotyp chuligaństwa w prasie, radiu i telewizji oraz jego zmiana	130
5.2.2. Negatywny wpływ mediów na zachowanie niektórych kibiców	136
6. Metody zwalczania i zapobiegania chuligaństwu stadionowemu	144
6.1. Rola rodziny, szkoły i Kościoła w zwalczaniu chuligaństwa stadionowego	144
6.2. Zapobieganie ekscesom wywołanym przez pseudokibiców na przykładzie Anglii	148
6.3. Katalog niezbędnych działań mających na celu poprawę bezpieczeństwa na trybunach obiektów sportowych w Polsce	151

CZEŚĆ II: PROBLEM CHULIGAŃSTWA NA TRYBUNACH
POLSKICH STADIONÓW NA PRZYKŁADZIE KIBICÓW

ZAGŁĘBIA SOSNOWIEC	173
7. Metodologiczne podstawy badań	175
7.1. Przedmiot, miejsce i czas badań. Dobór próby	175
7.2. Cel, problemy i pytania badawcze	176
7.3. Hipotezy badawcze	179
7.4. Metody, techniki i narzędzia badawcze	180
7.5. Metody opracowania materiałów	181
8. Prezentacja wyników badań	183
8.1. Charakterystyka badanej populacji	183
8.1.1. Płeć respondentów	183
8.1.2. Wykształcenie, stan cywilny, miejsce zamieszkania	183
8.1.3. Stosunek do religii	185
8.2. Ocena własnego szczęścia, posiadanie autorytetu	188
8.3. Uprawianie sportu, opinie na temat tego, co stanowi klub sportowy	189
8.3.1. Najważniejsze kwestie dotyczące kibicowania	189
8.3.2. Określenie „prawdziwy kibic”	190
8.3.3. Ocena przechodzenia zawodnika z klubu do klubu	192
8.4. Uczestnictwo w widowiskach sportowych	193
8.4.1. Opinia na temat możliwości zlikwidowania stadionowych awantur i dopingowania podczas meczów reprezentacji narodowej	194
8.4.2. Ocena wybranych zjawisk występujących w środowisku kibiców	196
8.4.3. Ocena przypadków, w których kibic jednego klubu zabija kibica drugiego klubu	198
8.4.4. Przyjaźnie klubowe, deklaracje bycia chuliganem, ocena dokonania wyboru zostania kibicem	200
8.5. Analiza wywiadów z ekspertami	205

9. Wnioski i spostrzeżenia wynikające z prowadzonych badań	217
9.1. Podsumowanie uzyskanych wyników	217
9.2. Wnioski i prognozy dotyczące przyszłości zjawiska	224
BIBLIOGRAFIA	226